

Warszawa, 6 grudnia 2023 r.

Wartość międzynarodowych przetargów ONZ realizowanych w Europie w 2022 r. to 10,2 mld USD

W 2022 r. wartość międzynarodowych zamówień publicznych wyniosła 29,6 mld USD. Rynek ten znacząco wzrósł w porównaniu z czasu sprzed pandemią (wzrost o 35 proc. w porównaniu do 2019 r.) Wartość zamówień realizowanych przez Polskę w 2022 r. to 71,7 mln USD (0,24 proc. ogólnej wartości przetargów), podczas gdy rok wcześniej było to niespełna 5 mln USD. Ponad 50 proc. polskich aktywności realizuje 5 podmiotów. a udział naszego kraju w rynku przetargów międzynarodowych ONZ wynosi 0,24 proc. Wyniki badań PIE wskazują, że 90 proc. średnich i dużych firm nie planuje udziału w międzynarodowych przetargach. Liderem spośród krajów świata są Stany Zjednoczone, ale największym regionem dla przetargów międzynarodowych ONZ z zakupami na poziomie 10,2 mld USD była w 2022 r. Europa, w której największe wartości dostaw notują Belgia i Wielka Brytania. To wnioski z najnowszego raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „Polska na rynku przetargów międzynarodowych ONZ”.

Rośnie światowy rynek przetargów międzynarodowych

Zamówienia publiczne to proces, w którym sektor publiczny, instytucje rządowe lub inne organizacje finansowane ze środków publicznych nabywają produkty lub usługi od firm prywatnych. Według szacunków Komisji Europejskiej i Banku Światowego rynek zamówień publicznych kreuje ok. 15 proc. globalnego PKB. W 2022r. wartość międzynarodowych zamówień publicznych wyniosła 29,6 mld USD.

„Rynek zamówień publicznych rośnie systematycznie z powodu rozwoju organizacji pomocowych. Zamówienia publiczne znajdują się na dużo wyższym poziomie niż przed pandemią – od 2019 r. wzrosły o 35 proc. W ostatnich latach międzynarodowe zamówienia publiczne pozostawały pod silnym wpływem pandemii COVID-19 oraz konfliktów międzynarodowych. 44 proc. wartości zamówień publicznych zakontraktowanych w 2022 r. stanowiły zamówienia trzech kategorii: leki, środki antykoncepcyjne i szczepionki; produkty spożywcze i napoje; transport, magazynowanie i usługi pocztowe” – wskazuje Jędrzej Lubasiński, starszy analityk zespołu zrównoważonego rozwoju PIE.

Największy udział w przetargach międzynarodowych ONZ mają firmy z Europy, z której liderami są Belgia i Wielka Brytania, które realizują coraz więcej zamówień w sektorze ochrony zdrowia. Za realizację ponad 40 proc. przetargów ONZ odpowiada 10 krajów: Stany Zjednoczone, Belgia, Wielka Brytania, Dania, Szwajcaria, Indie, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Turcja, Francja oraz Afganistan. Udział Polski w międzynarodowych zamówieniach publicznych rośnie, ale jest wciąż znikomy.

Tabela 1. Globalni liderzy zamówień publicznych 2022 r.

Pozycja	Państwo	Kwota (w mld USD)	Udział w zamówieniach ogółem (w proc.)
1.	Stany Zjednoczone	2,4	8
2.	Belgia	1,7	6
3.	Wielka Brytania	1,3	4
4.	Dania	1,3	4
5.	Szwajcaria	1,2	4
6.	Indie	1,1	4
7.	Zjednoczone Emiraty Arabskie	1,0	3
8.	Turcja	0,9	3
9.	Francja	0,8	3
10.	Afganistan	0,7	3

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych ONZ (www16).

Odległa pozycja Polski w rankingach międzynarodowych zamówień publicznych

Udział Polski w ogólnej wartości przetargów wzrósł z 0,02 proc. w 2021 r. do 0,24 proc. w 2022 r. Wartość zamówień ONZ wzrosła z 4,9 mln USD w 2021 r. do 71,7 mln USD w 2022 r. Dzięki temu w rankingu ogólnym Polska awansowała o 88 pozycji, ale wciąż zajmuje 70. miejsce, niżej niż Hiszpania, czy Haiti. Wartość realizowanych w Polsce zamówień z przetargów międzynarodowych jest ponad trzykrotnie niższa niż średnia UE.

„Wzrost wartości przetargów międzynarodowych w Polsce jest związany z wojną w Ukrainie. W 2022 r. wzrosło zapotrzebowanie na sprzęt medyczny, żywność oraz transport. To główne kategorie w polskich przetargach międzynarodowych – 26 mln USD to wartość żywności, 9,3 mln USD – sprzętu medycznego, a 5,2 mln USD – transportu. Głównymi organizacjami, do których Polska była dostawcą, są WFP (Światowy Program Żywnościowy) - 40 proc., UNICEF (Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci) - 17 proc. i WHO (Światowa Organizacja Zdrowia) - 14 proc. Oznacza to, że większość przetargów międzynarodowych w Polsce skupiała się na działaniach pomocowych, przede wszystkim w bezpośredniej formie, takich jak dostarczanie leków czy żywności dla potrzebujących, ale również usług związanych z przyjmowaniem imigrantów w Polsce” – wskazuje Tomasz Mądry, starszy analityk zespołu zrównoważonego rozwoju PIE.

Polskie firmy niechętnie biorą udział w międzynarodowych przetargach

Wyniki badań PIE wskazują, że polskie firmy bardzo rzadko biorą udział w przetargach międzynarodowych i mają niewielką wiedzę na ich temat.

„Blisko 90 proc. dużych i średnich firm nie planuje udziału w przetargach międzynarodowych. Wśród najczęściej wymienianych przyczyn znajdują się: działalność wyłącznie na rynku krajowym (82 proc.) oraz brak wystarczających zasobów - organizacyjnych (65 proc.), a także rzeczowych i finansowych (po 58 proc.). 40 proc. firm wskazało na brak wiedzy o możliwości udziału w przetargach międzynarodowych oraz barierę językową. Aż 94 proc. przedsiębiorstw handlowych nie brało udziału w przetargach międzynarodowych i nie planuje w nich uczestniczyć” - wskazuje Szymon Ogórek, starszy analityk zespołu zrównoważonego rozwoju PIE.

Badania PIE potwierdzają dane ONZ dot. głównych dostawców z Polski. Sześć firm odpowiada za ponad 50 proc. rynku przetargów międzynarodowych, a dwie największe, działające w sektorze żywnościowym odpowiadają za ponad 33 proc. rynku.

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Jego obszary badawcze to przede wszystkim makroekonomia, energetyka i klimat, gospodarka światowa, foresight gospodarczy, gospodarka cyfrowa i ekonomia behawioralna. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki oraz życia społecznego w Polsce, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej.

Kontakt dla mediów:

Ewa Balicka-Sawiak

Rzecznik Prasowy

T: +48 727 427 918

E: ewa.balicka@pie.net.pl